

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจแบบตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการส่งเสริมสุขภาพทางเพศและการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีผ่านการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มชายที่มีความสัมพันธ์กับชาย อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน ๒๕๐ คน ดำเนินงานระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงกรกฎาคม ๒๕๕๙ และใช้แบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านพฤติกรรมร่วมกับการทดสอบความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๙๑ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ(Multiple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ด้วยโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (Linear Structural Relationship model)

ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลลักษณะชีวิตสังคมของกลุ่มชายที่มีความสัมพันธ์กับชายส่วนใหญ่มีการเปิดเผยสถานะเพศวิถีชายรักชายของตนเองกับสาธารณชนทั่วไป และมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์กับช่องทางปากและทวารหนักเป็นส่วนใหญ่สถานที่นัดพบรวมตัวมากที่สุด ๕ อันดับแรกคือสถานศึกษา หอพัก บาร์เกย์/บาร์อะโกโก้/โฮสบาร์ ชวนา/มาสซาส/นวดสปา และคาราโอเกะ ส่วนใหญ่มีเครือข่ายทางสังคมที่เป็นเพื่อนเที่ยวเพื่อนกิน เหตุผลของการไม่ใช้ถุงยางอนามัยหรือใช้ไม่สม่ำเสมอเรียงลำดับ ๕ อันดับแรกคือ ใจซึ้งกันและกันเป็นเรื่องฉุกเฉินและหาถุงยางอนามัยไม่ได้เพราะไม่ได้เตรียมไว้มาไม่ได้สติคุ้นนอนปฏิเสธไม่ยอมใช้และใช้แล้วความสุลดลง พบว่าความรู้เกี่ยวกับเอชไอวี/เอดส์การรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้อุปกรณ์ป้องกัน/ถุงยางอนามัย การเข้าถึงข้อมูลบริการและอุปกรณ์ป้องกันและการได้รับการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพทางเพศและการป้องกันโรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น.๐๕ โดยการได้รับการสนับสนุนทางสังคมและการเข้าถึงข้อมูลบริการและอุปกรณ์ป้องกัน มีอิทธิพลในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศและการป้องกันโรคเอดส์ในเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น.๐๕

สรุป ความรู้เกี่ยวกับเอชไอวี/เอดส์การรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้อุปกรณ์ป้องกัน/ถุงยางอนามัย การเข้าถึงข้อมูลบริการและอุปกรณ์ป้องกันและการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศและการป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มชายที่มีความสัมพันธ์กับชาย และการสนับสนุนทางสังคมและการเข้าถึงข้อมูลบริการและอุปกรณ์ป้องกัน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศและการป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มชายที่มีความสัมพันธ์กับชาย อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับเอชไอวี/เอดส์ การเสริมสร้างศักยภาพการใช้อุปกรณ์ป้องกัน/ถุงยางอนามัยอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้เกิดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลบริการที่สะดวกและครอบคลุม รวมถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจสำหรับบุคลากรสาธารณสุขเพื่อให้บริการตามเพศภาวะอย่างเข้าใจและเป็นมิตร สำหรับกลุ่มชายที่มีความสัมพันธ์กับชาย เพื่อส่งเสริมให้มีพฤติกรรมดูแลสุขภาพทางเพศที่ดีและการป้องกันโรคเอดส์อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ:ชายที่มีความสัมพันธ์กับชาย, ความรู้เกี่ยวกับเอชไอวี/เอดส์, พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศ

ABSTRACT

A cross-sectional survey was conducted to determine factors affected to safe-sex practice and health promotion to prevent HIV infection among ၆၃၀ selected samples of men having sex with men (MSM) in Muang District of Chiangmai during June to July ၂၀၁၆. A set of self-administered questionnaire was developed through intensive reviewing by behavioral scientists and validated with the coefficient of reliability at $\alpha = 0.86$. The statistical packages used for data analysis included Multiple Regression Analysis and Linear Structural Relationship model.

The results revealed that most of MSM disclosed their psychosocial characteristics to the public. Most of them reported ever had oral and/or anal sexual practice. The top-၃ of meeting points were educational center, dormitory, entertaining bars (e.g. gay, go go, host, etc), sauna/massage/Spa and Karaoke bars. Their social network mostly are temporary escorts. Top-၃ reasons of not using condom when having sex were trust, urgent situation and not able to find condom, getting drunk, partner rejection and unsatisfied feeling with using condom. HIV/AIDS knowledge and awareness, accessibility to prevention and condom supply, and receiving social support were significantly related to safe sex practice ($p < 0.05$). Receiving social support and accessibility to condom strongly affected to the behavioral change on increasing safe-sex and health promotion practices for HIV prevention ($p < 0.05$).

In conclusion, having HIV/AIDS knowledge and awareness with accessibility to prevention services and condom, and receiving social support were significantly related to safe sex practice. Furthermore, the factors strongly affected to the increasing safe-sex behaviors were receiving social support and accessibility to condom. We recommended to implement the health promotion campaign to increase knowledge and skills on HIV prevention and safe sex practices, as well as increase portal for HIV knowledge and condom access. In addition, build capacity of health providers on friendly services without gender inequalities, stigma and discrimination to sustainably promote the accessibility of HIV prevention and condom supply.

Key words: Men having sex with men, MSM, HIV/AIDS knowledge, safe-sex practice